

Література

1. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Покритонасінні : довідник / [М.А. Кохно, Л.І. Пархоменко, А.У. Зарубенко та ін.]. – К. : Вид-во "Фітосоціоцентр", 2002. – Ч. 1. – 448 с.
2. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Покритонасінні: довідник / [М.А. Кохно, Н.М. Трофименко, Л.І. Пархоменко та ін.]. – К. : Вид-во "Фітосоціоцентр", 2005. – Ч. 2. – 716 с.
3. Mosyakin S.L. Vascular plants of Ukraine / S.L. Mosyakin, M.M. Fedoronchuk // Nomenclatural checklist. – К., 1999. – 345 p.

УДК 712:582

ВИДОВИЙ СКЛАД ТА ПРОСТОРОВА СТРУКТУРА ДЕРЕВ'ЯНИСТИХ РОСЛИН У ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕННЯХ РАЙОНУ «ПОЗНЯКИ» м. КИЄВА

Д. О. Оксаніч¹, Г. В. Муж²

^{1,2} Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

Основою розвитку будь-якого міста – від малого містечка до крупного мегаполісу є дотримання принципу гармонізації природного і соціального середовищ. Важливим компонентом природного середовища є зелені насадження, які у сучасному місті виступають повноцінними конструктивними елементами, що мають вплив на планувальну структуру міста і є одним із чинників трансформації міського середовища. Вони забезпечують створення сприятливих екологічних, мікрокліматичних та санітарно-гігієнічних умов життя населення міста, беруть активну участь в організації міського середовища, розділяючи забудову та обрамляючи житлові райони [3]. Дерев'яністі рослини, як складова зелених насаджень, впливають на формування культурного ландшафту сучасного міста, підвищують художню виразність його архітектурних ансамблів. Вивчення видового складу та просторової структури дерев'янистих рослин, аналіз їх розміщення відповідно до стандартів і вимог щодо озеленення міських територій, є важливим для подальшого формування зелених насаджень.

Мета нашого дослідження полягала у аналізі видового складу та просторової структури дерев'янистих рослин у зелених насадженнях району «Позняки» м. Києва. Об'єктами дослідження слугували дерев'яністі рослини, розміщені у зелених насадженнях вулиць Урлівської та Анни Ахматової району «Позняки» м. Києва. Дослідження здійснювали в межах різних функціональних зон: вздовж вулиць, територій житлових будинків та спеціалізованої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №329 «Логос» імені Георгія Гонгадзе. Вивчення складу дерев'янистих рослин проводили у осінній період 2018 р. маршрутно-експедиційним методом. На обстежених ділянках проводили дендрометричну оцінку зелених насаджень, яка полягала у визначенні видової назви рослин на основі врахування їх морфологічних ознак

[1, 2]. Ідентифікацію видів здійснювали за визначниками деревних рослин. Латинські назви та номенклатура таксонів узгоджена із монографією «Vascular plants of Ukraine» [4].

В результаті дослідження зелених насаджень вулиць Урлівської та Анни Ахматової було виявлено 17 видів деревних рослин, що належать до 10 родин (табл.). Найбільшою кількістю видів представлені родини Розові (Rosaceae) – 6 видів, Кипарисові (Cupressaceae) та Соснові (Pinaceae) – по 2 види. Слід відзначити, що у зоні, яка прилягає до проїзної частини вулиць, розміщені породи широколистяних дерев – *Acer platanoides* та *Tilia cordata*. Рідше у даній зоні трапляються *Picea pungens*, *Betula pendula*, *Crataegus monogyna*. На території житлових будинків, подалі від проїзної частини вулиці, нами були виявлені такі види: *Picea pungens*, *Juniperus chinensis*, *Thuja occidentalis*, *Quercus rubra*, *Betula pendula*, *Sorbus aucuparia*, *Crataegus monogyna*, *Fraxinus excelsior*. На території спеціалізованої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 329 «Логос» імені Георгія Гонгадзе були зафіксовані такі види: *Picea abies*, *Thuja occidentalis*, *Fraxinus excelsior*, *Betula pendula*, *Sorbus aucuparia*, *Robinia hispida*, а також фруктові дерева: *Malus domestica*, *Pyrus communis*, *Prunus domestica*, *Armeniaca vulgaris*, *Morus nigra*.

Таблиця

Видовий склад дерев'янистих рослин у зелених насадженнях району «Позняки» м. Кісва

№ п/п	Назва виду		Кількість дерев	Назва родини	
	Українська назва	Латинська назва		Українська назва	Латинська назва
1	Ялина блакитна	<i>Picea pungens</i> Engelm.	22	Соснові	Pinaceae
2	Ялина звичайна	<i>Picea abies</i> L.	6		
3	Ялівець китайський	<i>Juniperus chinensis</i> L.	24	Кипарисові	Cupressaceae
4	Туя західна	<i>Thuja occidentalis</i> L.	21		
5	Дуб червоний	<i>Quercus rubra</i> L.	10	Букові	Fagaceae
6	Клен гостролистий	<i>Acer platanoides</i> L.	2248	Кленові	Acerceae
7	Ясен звичайний	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	15	Маслинові	Oleaceae
8	Липа серцелиста	<i>Tilia cordata</i> Mill.	294	Липові	Tiliaceae
9	Береза повисла	<i>Betula pendula</i> Roth.	107	Березові	Betulaceae
10	Горобина звичайна	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	47	Розові	Rosaceae
11	Глід одноматочковий	<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	14		
12	Яблуня домашня	<i>Malus domestica</i> Borkh.	1		
13	Груша дика	<i>Pyrus communis</i> L.	1		
14	Слива звичайна	<i>Prunus domestica</i> L.	1		

15	Абрикос звичайний	<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam.	1		
16	Шовковиця чорна	<i>Morus nigra</i> L.	1	Шовковицеві	Moraceae
17	Робінія щетинковолоса	<i>Robinia hispida</i> L.	8	Бобові	Fabaceae

Таким чином, видовий склад та просторове розміщення дерев'янистих рослин у зелених насадженнях досліджуваної території мають певні відмінності. Так зелені насадження вздовж проїзної частини доріг не відрізняються значною видовою різноманітністю і представлені лише п'ятьма видами, домінуючими серед яких є *Acer platanoides* (2248 екз.) та *Tilia cordata* (294 екз.). Дендрофлора територій поблизу житлових будинків та школи є більш різноманітною за видовим складом і представлена рослинами, що належать до родин Pinaceae, Cupressaceae, Fabaceae, Betulaceae, Fagaceae, Oleaceae, Rosaceae. Відмічено домінування таких видів як *Betula pendula* (107 екз.) і *Sorbus aucuparia* (47 екз.). Локально розміщені посадки *Juniperus chinensis* (24 екз.), *Picea pungens* (22 екз.) та *Thuja occidentalis* (21 екз.). Плодові дерева *Pyrus communis*, *Malus domestica*, *Prunus domestica*, *Armeniaca vulgaris* та *Morus nigra* зустрічались поодинокі

Література

1. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Покритонасінні. Ч. I.: довідник / [М. А. Кохно, Л. І. Пархоменко, А.У.Зарубенко та ін.]; за ред. М. А. Кохна. – К.: Фітосоціоцентр, 2002. – 448 с.
2. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Покритонасінні. Ч. II.: довідник / [М. А. Кохно, Н. М. Трофименко, Л. І. Пархоменко та ін.]; за ред. М. А. Кохна та Н. М. Трофименко. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 716 с.
3. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць: підручник / В.П.Кучерявий. – Львів: Світ, 2005. – 456с.
4. Mosyakin S.L. Vascular plants of Ukraine / S.L. Mosyakin, M.M. Fedoronchuk // Nomenclatural checklist. – К., 1999. – 345 р.

УДК: 625,77:625,712,2(477,64-23п)

ВИКОРИСТАННЯ АЛЕЙ В ДЕКОРАТИВНОМУ ОЗЕЛЕНЕННІ М. ЗАПОРІЖЖЯ

І. О. Полякова¹, І. А. Самойленко², К. В. Александрова³

^{1,2,3} Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, 69600, Україна

На сьогоднішній день Запорізька область є однією з найбільш навантажених областей за промисловим потенціалом, а екологічна ситуація в обласному центрі перебуває в дуже складному стані. У зв'язку неминучим